

**XV МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

22 МАРТ - 5 АПРИЛ 1975 Г. РУСЕ - БЪЛГАРИЯ

К 7/М 45



120000868969



XV МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“
РУСЕ — 1975

Посветен на 30 годишнината от победата над
фашистка Германия

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
НА
ФИЛХАРМОНИЯТА ГР. ЛОДЗ - ПВР

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"



120000868969

26 март — сряда
27 март — четвъртък
19,30 часа
зала — Дом на културата

448/39

26 март — сряда

Диригент: ХЕНРИК ЧИЖ

В. ЛЮТОСЛАВСКИ — Книга за оркестър

П. ВЛАДИГЕРОВ — Концерт за пиано № 3

Con moto mosso

Andante

Allegro moderato

Сolist: Иван Дренников

А. ОНЕГЕР — Симфония № 3 „Литургична“

Allegro moderato

Adagio

Andante

Симфоничният оркестър на Лодзката филхармония е основан през 1915 год. благодарение на инициативата на великият пианист и диригент Тадеуш Мазуркевич. По време на шестдесетгодишното му съществуване оркестърът се утвърждава като солиден професионален ансамбъл, в репертоара на който влизат произведения като: „Матеус пасион“ от Бах, „Цар Давид“ от Онегер, симфонии на Бетховен, произведения от полската класика и съвременност.

Гостуващите на оркестъра диригенти внасят активен принос в развитието на състава — Кусевитски, Херман Абендрот, Скровачевски, Карло Цеки, Дейн Диксън и др.

Списъкът на гостуващите известни солисти е също значителен: Татьяна Николаева, Рудолф Керер, Бронислав Хуберман, Хенрик Шеринг, Давид и Игор Ойстрах, Мстислав Ростропович.

От 1932 год. оркестърът сътрудничи на полското радио, а по късно и на Телевизията.

Симфоничният оркестър на Лодзката филхармония е гостувал с успех в Чехословакия, ГДР, СССР, Италия и др.

ХЕНРИК ЧИЖ е роден през 1923 г. През 1952 год. получава диплом за завършено музикално образование и започва работа като диригент в Познанската опера. Малко по-късно поема диригентството на Големият симфоничен оркестър на гр. Познан. През 1957 г. Хенрик Чиж става диригент на симфоничния оркестър на Лодзката филхармония.

Като диригент Х. Чиж е високо ценен от публиката в Полша и в много европейски страни. Признание за неговите артистични постижения са наградите: „Златният кръст за заслуга“, „Полония Реститута“, „Рицарски кръст за полското Възкресение“, спечелената през 1967 год. награда „Златният диск“ в Париж, „Едисон приз“ в Амстердам и др.

През годините 1968-1970, Хенрик Чиж постига големи успехи на сцените на театро Колоне в Буенос-Айрес, Радио Париж, Берлинската филхармония и др.

Творбите на композитора ВИТОЛД ЛЮТОСЛАВСКИ, справедливо считан за един от най-изтъкнатите представители на съвременната полска музика, ни изправят пред интересен парадокс. Със сложна полифония и изпълнени с невероятно тънки нюанси, те звучат с младежка сила и дори стихийна „невъздържаност“ сякаш са породени от внезапно избликнали сили. А същевременно, само един поглед върху партитурите му ще ни убеди, че става дума за овладяна, сигурна и пестелива техника, която може да бъде придобита само след дългогодишен опит, след продължително и пестеливо търсене на най-сполучливият музикален израз.

Композиторът не е роб на средствата — те са послетели на определена образна функция и затова, при всичката дискуссионност на избора на средства, неговите произведения обладават сила на емоционалното въздействие. Големият и дълбоко своеобразен талант на Лютославски прави голямо впечатление и привлича всеобщо внимание към неговите най-добри произведения: „Симфонични вариации“, „Малка сюита“, „Силезийски триптих“, Концерт за оркестър, Траурна музика, Три поеми по А. Мишо, II симфония и др.

„Книга за оркестър“ (68 г.) е симптоматична с еднородно високите оценки. Предпочитанието към това произведение не е случайно: по емоционална наситеност и вътрешен драматизъм „Книга за оркестър“ е близка до една от най-ценните творби на Лютославски — „Три поеми“ по А. Мишо.

Майстор на оркестровите багри, композиторът тук продължава своите търсения в областта на темброво-колористичните възможности на инструментите, в диференциацията на звуковите пластове.

В лицето на ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ българската музикална култура има един от най-блестящите свои таланти, първи свой представител който и завоюва международно признание на ново, самобитно художествено явление. Това, което днес е българска музикална класика е свързано с името и делото на нар. арт. Панчо Владигеров.

В областта на инструменталния концерт творческата

продуктивност. на П. Владигеров е отбелязана не само с най-висок количествен показател в българската музика, но и с характерното зряло, художествено-професионално майсторство на автора. Сред петте клавирни концерта на Панчо Владигеров се откроява най-ярко третият истински шедьовър на българската музика в жанра на инструменталния концерт. Написан с виртуозен размах, този концерт притежава класическа стройност и съразмерност на формата, ярък национален колорит и разкрива в най-голяма степен творческия облик и стила на композитора. Богатият хармоничен език, ладовото многообразие, сложната ритмика и интонационната му основа показват едно дълбоко вникване и познание на българската народна песен, която е жизнен източник за творчеството на композитора.

На концерта са присъщи виртуозния блясък и звучност на клавирната партия, а многобагрената и полифонична палитра на оркестровата партия съдържа специфични за оркестровия стил на Владигеров похвати и темброви съчетания.

Към създаването на трета симфония ОНЕГЕР пристъпва в 1945 г. Трагедията на току-що завършилата война намира отражение в замисълът и образният строй на симфонията. „Аз исках в това произведение — казва авторът — да изразя протеста на съвременния човек против нашествието на варварството, глупостта, страданието, против властта на машините и бюрокрацията“. Всяка от трите части носи латинско заглавие, което композиторият заимствува от католическата меса. Оттам и названието „Литургияна“.

Първата част — „Ден на гнева“ носи жесток, тръпчив колорит. Всичко — от изпълнените с дива енергия на чални пасажии на струнните и страшните фанфари на духовите почти до самия край — е бясна игра на злите образии на смъртта и разрушението. „Ден на гнева“! Стремителните теми следват една след друга не оставайки ни миг на размисъл. Невъзможно е да се осмисли ставащото. Звучността обаче постепенно стихва: върху все още тревожния фон трите флейти, английския рог, трите тромбона и тубата се съединяват в просветлена мелодия, в

която има и тъга, и радост, и проблясък на надежда.

Втората част — „Из бездните се вирам в теб, господи“ е пълна с болка размишление — молитва. Бавно тече „безкрайната“, гъвкава мелодия, а в нея и мъка по загиналите и болка от възпоминанията. От мрачните басы израства суровия мотив на заупокойната молитва „Из бездните...“. И отново флейтовия мотив от първа част този път в ясна, отчетлива мелодия като предвестник на мира.

Финалът започва като марш с подтискващ, механичен ритъм — „марш на роботи“. И това е вакханалия на силите на унищожението и войната, която постепенно достига пределното си психологично и динамично напрежение. Оттук започва преломът — просветление, което обхваща всичко. Флейти, соло виолончели и соло-цигулка запяват сърдечно: с тяхната спокойна и нежна песен завършва цялата симфония.

Трета симфония на Онегер е потресаваща изповед за нашия век, която винаги ще бъде понятна и близка на слушателя.

27 март — четвъртък

Диригент: ЗДИСЛАВ ШОСТАК

ШАЛОВСКИ — Увертюра

ВИЕНЯВСКИ — Концерт за цигулка № 2

Солист: Барбара Гужинска

Allegro moderato

Romance. Andante non troppo

Allegro con fuoco. Allegro moderato

БЕТХОВЕН — Симфония № 7

Poco sostenuto. Vivace.

Allegretto

Presto

Allegro con brio

ЗДИСЛАВ ШОСТАК е роден през 1930 год. в Сосновец, Силезия. Завършва с отличие висшето музикално училище в Катовице. През 1955 год. дебютира като диригент-асистент на Силезийската филхармония. Три години по-късно поема функциите на Познанската филхармония. От 1971 год. Здислав Шостак работи като втори диригент на Лодзката филхармония.

АНТОНИЙ ШАЛОВСКИ е роден през 1907 год. във Варшава. Учи музика при Казимеж Сикорски, а по-късно при известната педагожка Надя Буланже. Понастоящем композиторът живее във Франция — Париж. Неговото творчество е богато и разностранно, включващо всички музикални жанрове. Той е написал: две симфонии, увертюра, триптих, сюита за симфоничен оркестър; Концертино, партита, ария и токата, перпетуо мобиле за струнен оркестър, балет „Омагьосаната кръчма“, концерти за пиано и оркестър, за флейта и струнен оркестър, за цигулка и оркестър, за обой, кларинет, фагот и оркестър, кантата за женски хор и струнен оркестър, четири струнни квартета и много други камерно-инструментални произведения.

Увертюрата за оркестър на Шаловски е особено популярна. Тя е написана още през 1936 год. За нея са типични най-характерните черти за творческия стил на композитора — богата ритмика, изявен темперамент, разнообразие на фактурата и пълнотата на инструментацията. Не са и чужди някои пост-импресионистични влияния.

ХЕНРИК ВИЕНЯВСКИ — знаменит полски цигулар — виртуоз и педагог, възпитаник на белгийско-френската цигулкова школа, създава музика не само за своя инструмент. Той е написал повече от 30 произведения, между които и два концерта за цигулка — оп. 14 и оп. 22.

Концертът за цигулка и оркестър в ре минор оп. 22 е написан през 1870 год. в класически тричастен шкъл. Това е поетическо, оваяно с романтична фантазия и с осо-

бено мелодическо очарование произведение

Искреността в предаването на човешките чувства се съчетава с ослепителен виртуозен блясък. Първата част на концерта се отличава с широка песенност на темите. По-близка по стил до Менделсон, отколкото до Паганини, тя се характеризира с тънко контрапунктично силита не на партните на солиста и оркестъра.

Истински неотменно достойнство на композиторския стил на Виенявски са мелодичността, задушевната лиричност, изяществото на фактурата, особено ярко изявени в бавната част на произведението. Тя е написана във формата на популярен романс.

Финалът е устремна, искряща, пронизана от огнен темперамент музика. Той е построен върху похватите на една брилянтна техника. С подобна техника се е славил знаменитият испански цигулар Пабло Сарасате — приятел на Виенявски, на когото композиторият е посветил Втория концерт за цигулка и оркестър.

Гениалният симфоник БЕТХОВЕН пише Симфония № 7 през 1812 год. заедно с Осмата си симфония. И в двете произведения господства стихията на танца, но във всяко едно от тях композиторият я третира съвършено различно. Интересът към образите на народното изкуство, към поезията на битовия танц ярко се проявява в Седмата симфония.

Симфонията е изградена в класически четиричастен цикъл. Тя започва със свободно построено ветъпление, с характерен цветист тембров колорит. От фона на струните много логично и убедително израства главната тема на симфонията. Музиката на цялата първа част е пронизана от едно характерно ритмическо ядро. Благодарение на това голямо мотивно-ритмическо единство, всички теми се възприемат като варианти на главната тема. Танцуващата стихия и слънчевия блясък на първата част, продължават и се доразвиват с още по-поривиста и неудържима сила в III и IV част на симфонията.

Във втората част Бетховен достига огромен драматизъм. Главната тема на Алегретото, близка по своя характер до немската народна песенност, поразява със своята простота. Нейната мелодия, постоянно връщаща се към тона „ми“, който се среща и в тематизма на другите части, с непрестанно повтарящ се ритъм, създава

впечатление за вътрешно напрежение и неумолност. Изумителната конструктивна строгост и симетрия на формата в Алегретото, както в детайли, така и в крупен план е издържана и подчертана от началото до края на тази част.

За Скерцото на симфонията са характерни: лека, пълна с игриво движение мелодия, блестяща инструментация, хармонически и тонални ефекти и необичайни за подобна част мащаби на симфоничното развитие. Между главната тема на Скерцото и слънчевата тема на триото има рязък контраст, основан на мелодическото развитие. В триото е използвана австрийска народна песен.

Симфонията завършва с народно-жанров финал. Танцувалните теми и характерните ритми със своеобразни синкопиращи ефекти, създават звукова картина на неудържимо по своето развитие и характер народно веселне.



